WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Programme 5th Semester Examination, 2020, held in 2021

SANGDSE02T-SANSKRIT (DSE1)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या समाधेयाः 2×5 = 10

(क) 'कविरहस्यम्' इति ग्रन्थस्य प्रणेता कः ? कविः ग्रन्थारम्भे कं देवं स्मरति स्म ?

(ख) 'कविरहस्यम्' इत्यस्मिन् कविना कीदृशा धातवो निबध्यन्ते ?

(ग) दक्षिणापथः कथं पवित्र आसीत् ? तत्र क साम्राज्यदीक्षितो राजा निवसति ?

(घ) ''गोपायति क्षितिमिमां चतुरब्धिसीमाम्''— गोपायति इत्यत्र को धातुः ? कश्च तस्यार्थः ?

(ङ) ''धूनोति चम्पकवनानि धुनोत्यशोकं चूतं धुनाति धुवति स्फुटितातिमुक्तम्''— अत्र के धातवः सन्ति ?

(च) राज्ञः नरवीरशब्दः कथं घटते ?

(छ) ''यः शोभते सदसि शक्र इवोज्ज्वलश्रीः स्त्रीणां पुरः शोभति काम इवाभिरामः।''— पङ्क्तौ उल्लिखितक्रियापदयोः मूलधातुना सह गणमुल्लिख्यताम्।

2. अधोलिखितेषु द्वयं व्याख्येयम् – 5×2 = 10

(क) अग्निः पृणाति पृणति द्विजदेवताश्च प्रीणाति सज्जनमनांसि पृणोति धर्मे।
य प्रीयते प्रणयिषु प्रयते च बन्धुन्यं प्रीणयन्ति कविसूक्तरसायनानि॥

(ख) तृष्णां न पुष्णाति यशांसि पुष्यति प्रवारणैर्विप्रमनांसि पोषति।
भृत्यांस्तु यः पोषयतीप्सितैर्धनैः प्रतिक्षणं पूषति यस्य विक्रमः॥

(ग) एकोऽपि यः समितिः शेषति शत्रुसैन्यं रूपेण यश्च विशिनष्टि रतेरभीकम्।
त्यागेन शेषयति केवलराजचिह्नं शेषं न शेषति धनं किमपि क्षितीशः॥

(घ) सत्येन यः शुन्धति वाचमात्मनः कायं च यः शुन्धयति व्रतादिभिः।
यः शुन्धते दोषनिवर्तनात्मनो यस्य त्रयः शुध्यति कारणैस्त्रिभिः॥

SECTION-B

3. यथेच्छं द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लेख्यम्। 10×2 = 20

(क) विश्वनाथमते किं तावत् काव्यलक्षणम् ? काव्यलक्षणनिरूपणे ग्रन्थकारेण कथमन्येषामाचार्याणां मतं खण्डयित्वा स्वमतं प्रतिष्ठितम् ? 2+8

(ख) साहित्यदर्पणाभिमतं काव्यस्य प्रयोजनं समासतो व्याख्यायताम्। 10

(ग) आचार्यविश्वनाथमते लक्षणायाः लक्षणमुलिख्य सोदाहरणं तद्भेदः व्याखेयः। 3+7

(घ) साहित्यदर्पणस्थं रसस्वरूपं परिष्कृत्य तद्भेदः उल्लिख्यताम्। 7+3

4. अधोलिखितेषु द्वयोः टीका लेख्या। 5×2 = 10

(i) वाक्यम् , (ii) अभिधा , (iii) विभावः , (iv) नायकः , (v) आचार्यो विश्वनाथः।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——